

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALEXANDRU, EMIL M.

Dicționar de antonime / Alexandru Emil M.. -

Padea :

Lizuka Educativ, 2013

Index

ISBN 978-606-93304-5-6

81'374.2:811.135.1'373.422=135.1

Tipar: **printex**

Craiova, Str. Electroputere nr. 21
Tel./Fax: 0251.580.431
e-mail: office@printex.ro
www.printex.ro

Librărie.net

Distribuție exclusivă
www.LIBRARIE.net
www.LIZUKA-EDUCATIV.ro
e-mail: info@librarie.net

Telefon: 0733 01 79 48, 0771 71 46 45

Prefață

Dicționarul de antonime este un instrument foarte util pentru elevi, atât pentru studiul individual la limba română, cât și în vederea pregătirii pentru examenul de admitere la liceu.

Antonimia ne ajută să înțelegem mai bine sensul cuvintelor printr-un procedeu simplu pe care îl folosim frecvent în viața cotidiană. Percem mai bine sensul unor lucruri, analizându-le prin opoziție.

*Dicționarul de antonime propus de editura **Lizuka Educativ** cuprinde cele mai uzuale sensuri ale cuvintelor și a fost elaborat special pentru a înlesni activitatea de studiu la limba română, pentru elevii de gimnaziu și liceu.*

A**ABANDONARE/MENTINERE**

- I. s.f. Acțiunea de a abandona pe cineva sau ceva; de a renunța la ceva.
II. s.f. Acțiunea de a (se) menține și rezultatul ei; de a nu părăsi pe cineva.

ABĂTUT/VESEL

- I. adj. Descurajat, trist, deprimat
II. adj. Bine dispus, bucuros, amuzant.

ABDICA/ACCEPTA

- I. s.f. A părăsi (un post), a abandona.
II. s.f. A fi de acord, a primi.

ABIL/INABIL

- I. adj. (Adesea adverbial) Îndemânic, priceput, dibaci. Şmecher, descurcăreț. [fr. habile, lat. habilis]
II. adj. Neîndemânic, stângaci; neabil. [fr. inhabile, lat. inhabilis]

ABORDABIL/INABORDABIL

- I. adj. Care poate fi abordat; p. ext. accesibil. [fr. abordable]
II. adj. Care nu poate fi abordat; inaccesibil. [fr. inabordable]

ABREVIA/PRELUNGI

- I. vb. A prescurta (în scris sau în vorbire) un cuvânt, un titlu etc; a nota ceva printr-un simbol, printr-o siglă; a scurta.
II. vb. A face mai lung, a lungi pronunțarea unui fonem. A ține mai mult (o întâlnire, o petrecere).

ABRUPT/LIN

- I. adj. (Despre terenuri, prăpăstii) Prăpăstios, greu accesibil; cu panta foarte înclinată. (Despre stil) Fără legătură între idei, inegal, cu elemente contrastante.
II. adj. (Despre terenuri) Domol, neted. Calm, liniștit, bland, odihnitor.

ABSCONS/LIMPEDE

- I. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Greu de înțeles; ascuns, tainic.
 II. adj. (Despre idei sau felul de exprimare al cuiva) Ușor de înțeles, clar, lămurit, deslușit.

ABSENT/PREZENT

- I. adj. Care nu este de față, care lipsește.
 II. adj. Care se află în același loc cu vorbitorul sau în locul la care se referă vorbitorul; de față.

ABSOLUT/RELATIV

- I. adj. 1. Care este independent de orice condiții, care nu este supus nici unei restricții, care nu are limite; necondiționat, perfect, desăvârșit. 2. (Despre fenomene social-economice) Considerat cu sine însuși și nu în comparație cu alte fenomene asemănătoare; care se află pe treapta cea mai de sus. (Mat.; despre mărimi) A cărui valoare nu depinde de condițiile în care a fost măsurat sau de sistemul la care este raportat.
 II. adj. 1. Care se referă, se raportează la ceva sau la cineva, care are legătură cu cineva sau cu ceva. 2. Care are valoare dependentă de anumite condiții, de un sistem de referință; evaluat, determinat cu aproximativ; condiționat, limitat, variabil. 3. Care privește relația dintre termenii considerați independenti de această relație. Care nu există decât în relație cu altceva.

ABSOLUTIZA/RELATIVIZA

- I. vb. A atribui în mod eronat unui fapt sau unei idei o valoare absolută prin ignorarea caracterului relativ, conditional, limitat de celelalte laturi ale faptului sau ideii respective; a considera în mod greșit o latură a unui lucru ca o entitate de sine stătătoare, rupând-o de complexul căreia îi aparține.
 II. vb. Refl. A căpăta un caracter relativ. Tranz. a da, a imprimă un caracter relativ (unei afirmații).

ABSTRACT/CONCRET

- I. adj. Concepțut în mod prea general, prea teoretic. Care nu poate fi perceptibil (cunoscut) prin simțuri.
 II. adj. (Adesea substantival) Care poate fi percepțut cu simțurile; real; care exprimă obiecte perceptibile prin simțuri. (Substantival, n.) Categorie filosofică opusă abstractului, care desemnează latura palpabilă, vizibilă a fenomenelor sau ansamblul desfășurării lor în timp și spațiu. Precis, bine determinat.

ABUNDENȚĂ/LIPSĂ

- I. s.f. Cantitate mare, belșug, bogăție, opulentă.
 II. s.f. Insuficiență, sărăcie, penurie.

ACCELERA/ÎNCETINI

- I. vb. A grăbi, a iuți, a urgenta, a zori.
 II. vb. A face să scadă din viteză; a potoli, a domoli.

ACCELERARE/ÎNCETINIRE

- I. s.f. Acțiunea de a accelera și rezultatul ei; grăbire, iuțire, urgентare, zorire.
 II. s.f. Acțiunea de a încetini și rezultatul ei; potolire, domolire.

ACCEPT/REFUZ

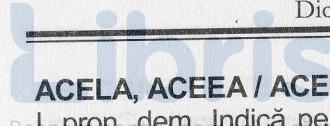
- I. s.n. Consimțământ scris de pe o poliță, prin care o persoană, desemnată de emitentul poliței, se obligă să achite beneficiarului, la scadență, suma de bani din poliță.
 II. s.n. Faptul de a refuza; neacceptare, respingere.

ACCEPTEA/REFUZA

- I. vb. A fi de acord cu..., a primi, a consimți să..., a admite, a aproba; a suporta, a tolera.
 II. vb. Faptul de a refuza; neacceptare, respingere.

ACCESIBIL/INACCESIBIL

- I. adj. La care se poate ajunge ușor; care este la înademâna cuiva; care poate fi ușor de procurat; care se poate înțelege ușor. [fr. accessible, lat accessibilis]
 II. adj. Care nu este accesibil, la care nu se poate ajunge; neaccesibil, inabordabil. [fr. inaccessible, lat. inaccessibilis]

ACELA, ACEEA / ACESTA, ACEASTA

I. pron. dem. Indică pe cineva sau ceva relativ depărtat de subiectul vorbitor.

II. pron. dem. Indică pe cineva sau ceva relativ apropiat de subiectul vorbitor.

ACERB/BLÂND

I. adj. Necruțător, înversunat, aspru; agresiv, caustic, sarcastic.

II. adj. Blajin, pașnic, prietenos, îngăduitor.

ACOLO/AICI

I. adv. În acel loc (relativ) îndepărtat de vorbitor.

II. adv. În acest loc, în aceste locuri (relativ) apropiate de vorbitor.

ACOMODABIL/INACOMODABIL

I. adj. Care se acomodează cu ușurință, cu care te poți deprinde ușor. [fr. accommodable]

II. adj. Care nu se poate acomoda cu o situație, cu o persoană etc. [fr. inaccommodable]

ACOPERI/DESCOPERI

I. vb. 1. A pune peste un obiect sau o ființă ceva care le ascunde sau le protejează. 2. A pune peste un obiect ceva care să-l astupe, să-l închidă. 3. A aplica un strat de material pe suprafața unui obiect pentru a-l proteja. 4. Refl. A se pune la adăpost prin măsuri și acte justificative.

II. vb. 1. A lua, a ridica de pe un obiect ceea ce îl acoperă.

ACOPERIRE/DESCOPERIRE

I. s.f. 1. Punere, așezare a unui obiect deasupra altuia pentru a-l înveli, a-l ascunde, a-l apăra etc. 2. Operație de aplicare a unui strat protector pe un obiect prin depunere, pulverizare, placare etc.

II. s.f. Acțiunea de a (se) descoperi și rezultatul ei; (concr.) ceea ce a fost descoperit, aflat.

ACOPERIT/DESCOPERIT

I. adj. Care are acoperiș, care are capac, învelit, protejat, ascuns.

II. adj. Dezvelit; expus vederii.

ACORD/DEZACORD

I. s.n. Înțelegere, învoială, convenție etc. între două sau mai multe părți în vederea încheierii, modificării sau desființării unui act juridic.

II. s.n. Lipsă de acord, de armonie (între sunete sau, p. ext., între opinii, sentimente, fenomene).

ACORDARE/RETRAGERE

I. s.f. Atribuire, decernare, conferire.

II. s.f. Acțiunea de a (se) retrage și rezultatul ei; a lăua înapoi o distincție, un titlu.

ACORDAT/DEZACORDAT

I. adj. (Despre instrumente muzicale) Care are tonurile în consonanță.

II. adj. (Despre instrumente muzicale) Care are tonurile în disonanță.

ACTIV/INACTIV

I. adj. Care participă, în mod efectiv, la o acțiune; harnic, vrednic. [fr. actif, lat. activus]

II. adj. Care nu activează, care este fără activitate; care nu face nimic; pasiv. [fr. inactif]

ACTIVITATE/INACTIVITATE

I. s.f. Ansamblu de acte fizice, intelectuale și morale făcute în scopul obținerii unui anumit rezultat. [fr. activité, lat. activitas, -atis]

II. s.f. Lipsă de activitate, pasivitate. [fr. inaktivité]

ACTUAL/INACTUAL

I. adj. (Adesea adverbial) Care există sau se petrece în prezent, în momentul de față; de acum. De actualitate, la ordinea zilei. Real. [fr. actuel, lat. actualis]

II. adj. Care nu este actual; neactual. [fr. inactuel]

ACȚIUNE/INACȚIUNE

I. s.f. Desfășurare a unei activități; faptă întreprinsă (pentru atingerea unui scop). [fr. action, lat. actio, -onis]

II. s.f. (Rare) Lipsă a oricărei acțiuni. [fr. inaction]

ACUM/ATUNCI

- I. adv. În prezent, în momentul de față; actualmente.
II. adv. În momentul acela (despre care este vorba), pe vremea aceea; într-un moment concomitent cu o acțiune sau urmând imediat după aceasta.

ACUMULAVIROSITATE

- I. vb. A aduna, a strânge, a concentra, a înmagazina.
II. vb. A (se) consuma făcând risipă, a (se) cheltui în mod ușuratic.

ACUMULARE/IROSIRE

- I. s.f. Adunare, concentrare, înmagazinare, strângere.
II. s.f. Împrăștiere încetul cu încetul; risipire, cheltuire (excesivă și inutilă); aruncare, azvârlire.

ACUT/CRONIC

- I. adj. (Despre boli) Cu evoluție rapidă, cu caracter de criză.
II. adj. (Despre boli) Care are o evoluție lentă, care are un caracter de durată.

ADAPTABIL/INADAPTABIL

- I. adj. Care se poate adapta sau acomoda. [fr. adaptable]
II. adj. Care nu se poate deprinde, acomoda cu o situație nouă. [fr. inadaptable]

ADĂUGA/ÎMPUȚINA

- I. vb. A mai pune peste... a da în plus; a face să sporească.
II. vb. A se reduce ca număr; a se micșora, a descrește, a diminua, a scădea.

ADĂUGARE/ÎMPUȚINARE

- I. s.f. Sporire; punere în plus.
II. s.f. Faptul de a se împuțina, diminuare, descreștere micșorare.

ADÂNC/SUPERFICIAL

- I. adj. 1. (Despre ape, cavități sau lucruri concave) Al cărui fund se află la o distanță (relativ) mare. 2. (Adesea adverbial) Care se află sau se întinde departe. 3. Fig. (Adesea adverbial) Care ține de esență, de fondul lucrurilor; temeinic, esențial, profund.

- II. adj. Care apare, se produce, rămâne la suprafața unui obiect, a unei fiinte. Fig. (Despre oameni) Care tratează problemele fără să le adâncească, care trece ușor peste lucruri; lipsit de adâncime.

ADÂNCIME/SUPERFICIALITATE

- I. s.f. 1. Faptul sau însușirea de a fi adânc; afunzime. 2. Fig. Tărie, forță, profunzime.
II. s.f. Caracterul a ceea ce este superficial; fig. lipsă de adâncime, de profunzime.

ADECVAT/INADECVAT

- I. adj. Potrivit, corespunzător.
II. adj. Nepotrivit, necorespunzător.

ADEMENIT/NEADEMENIT

- I. adj. Care este atras, ispitit, momit, sedus.
II. adj. Care nu se lasă ademenit sau influențat în rău; integru.

ADEPT/POTRIVNIC

- I. adj., s.m. și f. (Persoană) care aderă la convingerile cuiva; partizan al unei idei, teorii, doctrine etc.
II. adj., s.m. și f. 1. adj. Care se împotrivește. 2. s.m. și f. Adversar, rival.

ADESEORI/ARAREORI

- I. adv. Adesea, des, în repetate rânduri.
II. adv. Din când în când.

ADEVĂR/NEADEVĂR

- I. s.n. Concordanță între cunoștințele noastre și realitatea obiectivă; oglindire fidelă a realității obiective în gândire; ceea ce corespunde realității, ceea ce există sau s-a întâmplat în realitate.

- II. s.n. Lipsă de conformitate cu realitatea; afirmație inexactă, falsă sau minciinoasă; inexactitate; falsitate, minciună.

ADEVĂR/MINCIUNĂ

- I. s.n. 1. Concordanță între cunoștințele noastre și realitatea obiectivă; oglindire fidelă a realității obiective. 2. Justețe, exactitate.

- II. s.f. Denaturare intenționată a adevărului. Născocire, plăsmuire, înșelăciune, vicleșug. Neadevăr.